

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

T. Biró Katalin

Magyar Nemzeti Múzeum

tbk@ace.hu

<http://www.ace.hu/curric/elte-archeometria/>

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- Az archeometria tárgya, témakörei, helye a természettudományokban.
- Az archeometria magyarországi múltja, helyzete.
- Az archeometria és a régészet kapcsolata.
- Az archeometria és a restaurálás kapcsolata.
- Szakirodalom: folyóiratok (magyar és külföldi), monográfiák
- Konferenciák.
- Régészeti alapfogalmak
- Ásatások

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

archeometria: régészeti leleteken és múzeumi műtárgyakon, lelőhelyeken végzett interdiszciplinális (alapvetően természettudományos) vizsgálatok összessége

rokon területek:

conservation science (restaurálás és konzerválás tudományos módszerei), iparrégészet, környezetrégészet stb.

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

kormeghatározás

leletfelderítés

biológiai maradványok vizsgálata

származási hely és technológiai vizsgálatok (anyagfajtánként)

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- Az archeometria magyarországi múltja, helyzete.
- Az archeometria és a régészet kapcsolata.
- Az archeometria és a restaurálás kapcsolata.

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

Szakirodalom: folyóiratok

Archaeometry
Journal of Archaeological Sciences

Archeometriai Műhely www.ace.hu/am
IRAMTO - Iparrégészeti és Archeometriai Tájékoztató
(<http://www.ace.hu/iramto/index.html>)
IRTO - Iparrégészeti Tájékoztató

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

Szakirodalom: monográfiák

Aitken M. (1961, 1974...) 1982 Fizika és Régészet.

Bahn, P.--Renfrew, C. 2005 Régészet - Elmélet, módszer, gyakorlat. Budapest.

Tite, M. S. 1972 Methods of physical examination in archaeology.

Herz, N.--Garrison, G. E., 1998 Geological methods for archaeology.

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

•ILON szerk. 1998: Ilon Gábor szerk., A régésztechnikus kézikönyve I. Panniculus Szombathelyi Régészeti Egylet 1998 Ser. B / 3 1-395.

•JÁRÓ--KÖLTŐ eds. 1988: Járó Márta--Költő László eds., Archaeometrical Studies in Hungary 1988 1 1-327.

•JEREM--BIRÓ eds. 2002: Jerem, Erzsébet--Biró, Katalin T. , eds. Archaeometry 98. Proceedings of the 31st Symposium, Budapest, April 26-May 3. Vol. II BARIS BAR International Series Oxford 2002 1043 Vols. I-II.

•KÖLTŐ--BARTOSIEWICZ eds. 1998: Költő László--Bartosiewicz László, eds., Archaeometrical Research in Hungary II. 1998 2 1-324.

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Régészet

önálló szaktudomány, gyökerei: Egyiptom
(Újbirodalom), reneszánsz Itália, főúri (királyi)
gyűjtemények, antikvárius szemlélet

a tudomány születése: módszertan kialakulása

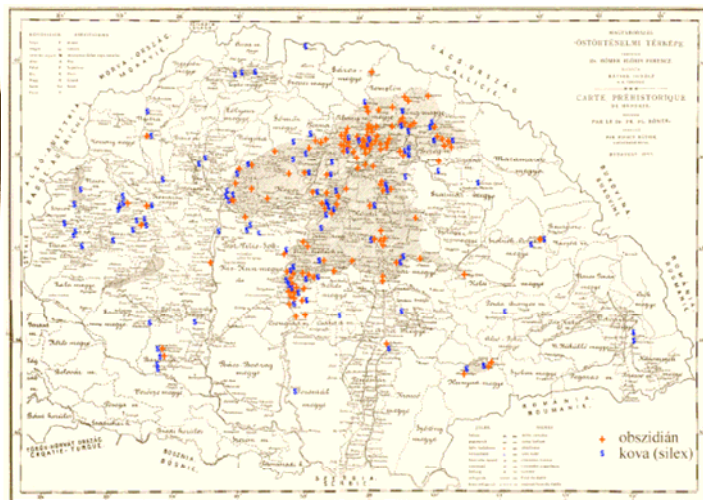
- a tárgyak vizsgálatára: tipológia, korszakolás
- a feltárás módszereiben

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Magyarországon: Rómer Flóris ősrégészet, Arch Ért

Szová, 1861.
Dr. Rómer Flóris
Magyarországi Régészeti Társaság elnöke

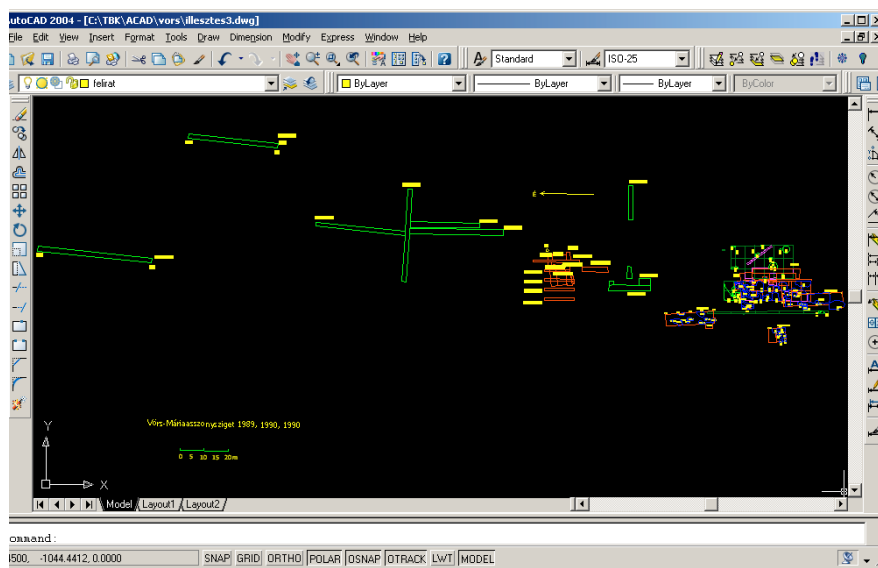
Fogalmak:

réteg

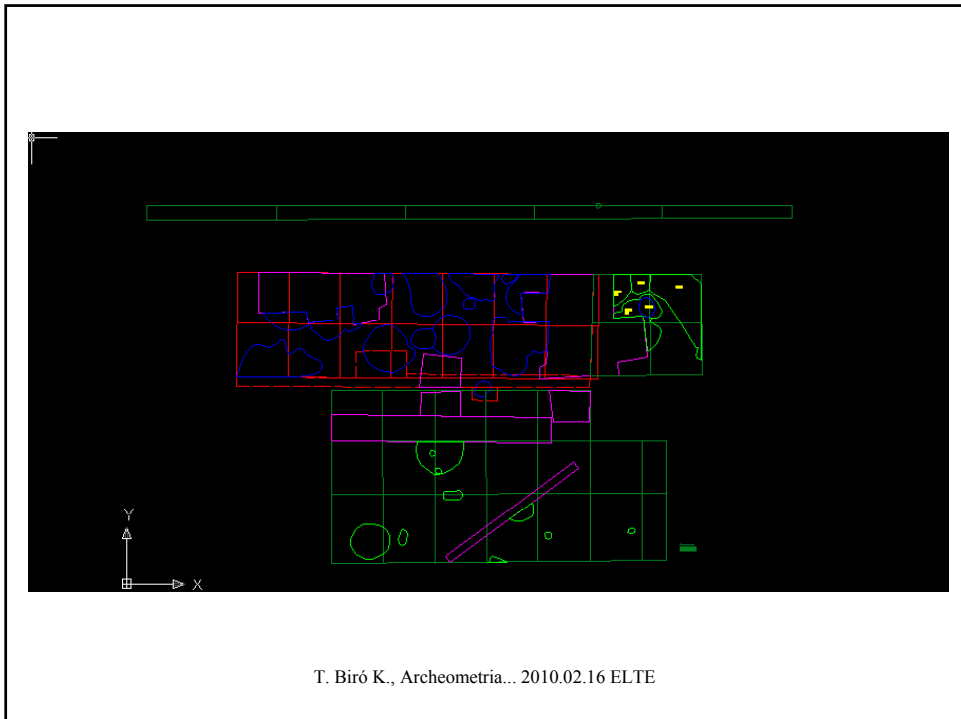
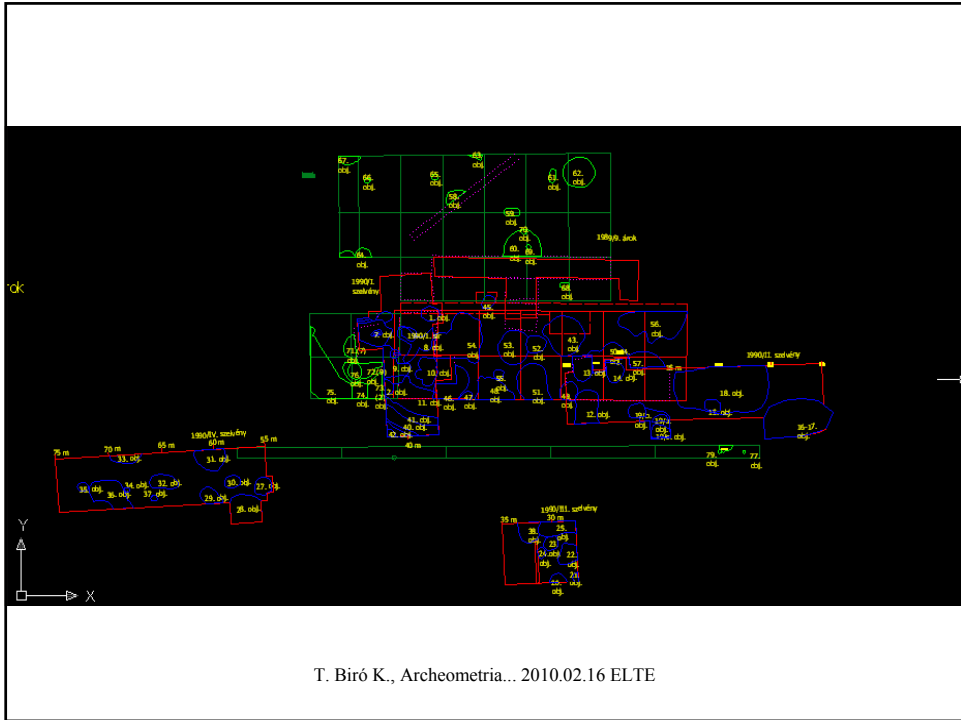
objektum

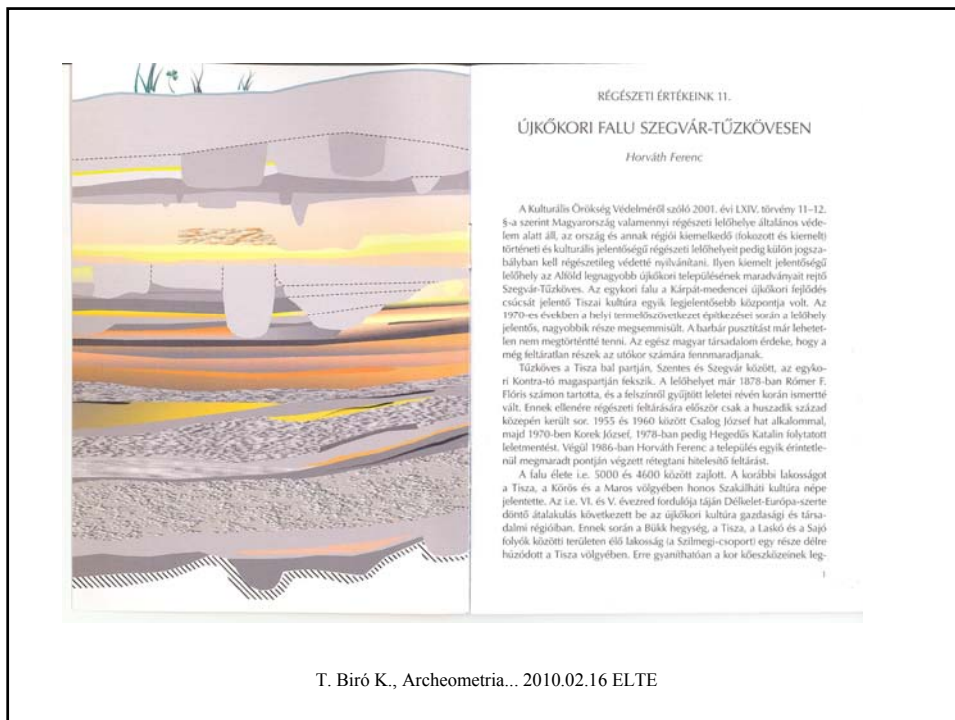
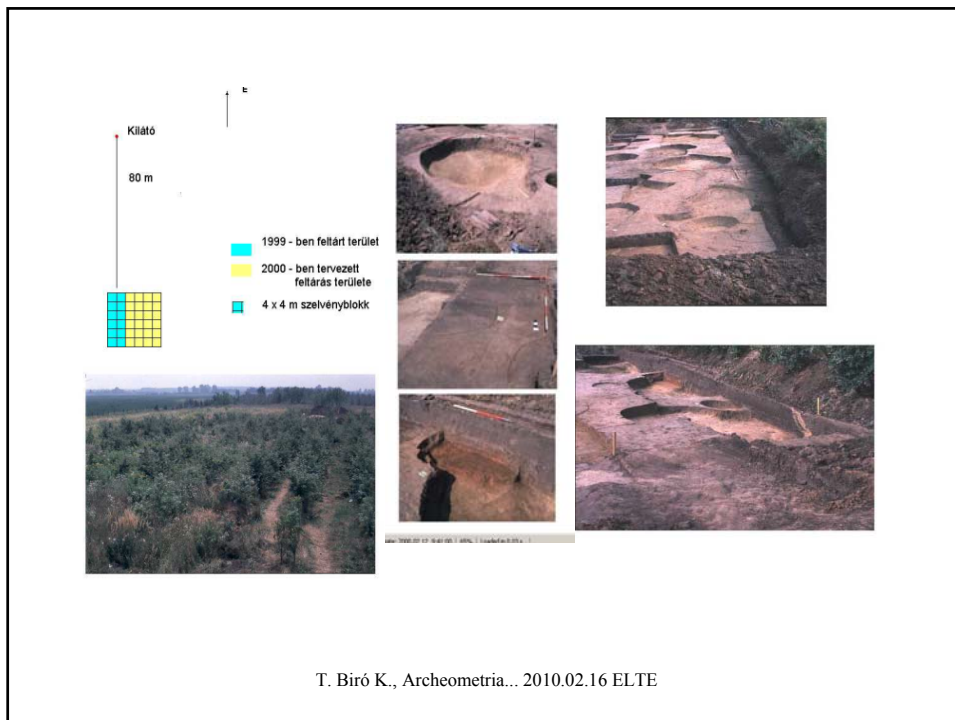
kultúra / csoport

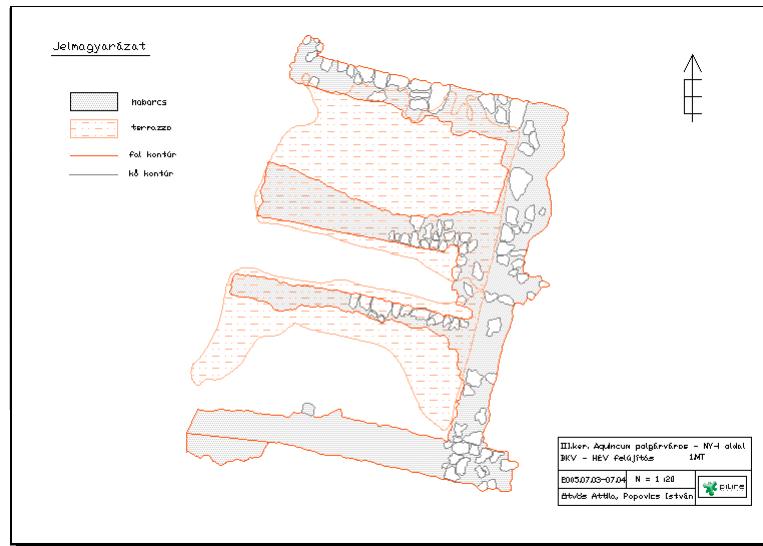
T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Irodalom:

Visy Zsolt--Nagy Mihály--B. Kiss Zsuzsa, eds.
Magyar Régészet az ezredfordulón MRE
Budapest NKÖM-Teleki Alapítvány 2003 1-471

Ilon G. szerk., Bevezetés a Kárpát-medence régészetébe. Szombathely, 1993. 1996., 2000., (Pápa, 1995)

Hereditas-sorozat (Kalicz N., Kovács T., Bóna I., Vékony G., Dienes I., Szabó M.)

VÉRTES 1965: Vértes L., Az őskőkor és az átmeneti kőkor emlékei Magyarországon. A Magyar Régészet Kézikönyve I. (1965) Akadémiai Kiadó Budapest 1-385.

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Irodalom:

Régészeti módszertani szakirodalom

Banner 1954: Banner János, Méri István, László

Gyula, Radnóti Aladár. Régészeti Kézikönyv. 1.

/Gyakorlati régészet/ Szerk. Banner János, Méri

István. Bp. 1954

Ilon szerk. Régésztechnikus kézikönyve

KÖH szerk. (folyamatban)

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Irodalom:

Folyóiratok:

Archeológiai Értesítő

Acta Archaeologica Hungarica

Communicationes Archaeologicae

Folia Archaeologica

Múzeumi évkönyvek

Bibliográfiák: Banner-Jakabffy, Jakabffy

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Irodalom:

<http://www.regesztet.org.hu/>

Folyóiratok

› Régészeti folyóiratok rangsorolása

Régészeti Normatíva

› Régészeti Normatíva 1

Régészeti Kézikönyv

› Régészeti Kézikönyv (vitaanyag)

Régészet 2000

› Magyar régészet az ezredfordulón, Budapest 2003
› Hungarian Archaeology at the turn of the Millennium, Budapest 2003

Irodalom:

<http://www.regesztet.org.hu/>

1. Előzetes terepmunkák, környezetregészeti vizsgálatok és mintavételek

- 1.1. Jankovich B. Dénes: [Régészeti megfigyelés](#)
- 1.2. Jankovich B. Dénes: [Helyszíni szemle](#)
- 1.3. Jankovich B. Dénes: [Terepbejárás](#)
- 1.4. Pattantyús Á. Miklós: [Geofizikai mérések](#)
- 1.5. Miklós Zsuzsa: [Légi fényképezés](#) (Bödöcs András, Czajlik Zoltán, Szabó Máté és Visy Zsolt kiegészítései)

2. Ásatás

- 2.1. Tari Edit, Pusztai Tamás: [Mentő-próba- és megelőző régészeti feltárás](#)
- 2.2. Vályi Katalin: [Tervásatás](#)
- 2.3. Temetőásatás
 - 2.3.1. Kulcsár Valéria, Lőrinczy Gábor, Makkay János, Tóth Endre, T. Szőnyi Eszter: [Temetőfeltárás](#)
 - 2.3.2. Ilon Gábor: [Halmok feltárása](#)
 - 2.3.3. Ritókó Ágnes: [Templom körüli temetők feltárása](#)
- 2.4. Telepásatás
 - 2.4.1. Telepfeltárás
 - 2.4.1.1. Sebők Kata: [Őskori objektumok bontása, síktelepek feltárása](#)
 - 2.4.1.2. Takács Miklós: [Telepfeltárás](#)
 - 2.4.2. Wolf Mária: [Fóvárok](#)
 - 2.4.3. Csányi Marietta: [Tell feltárás](#)
 - 2.4.4. Kovács Péter: [Római kori kő- és téglalapítmények feltárása](#)
 - 2.4.5. Lengyel György, Mester Zsolt: [Barlang feltárás](#)
 - 2.4.6. Tóth János Attila: [Víz alatti régészet](#)

T. Biró K., Archeometria... 2010.02.16 ELTE

Folyóiratok

› Régészeti folyóiratok rangsorolása

Régészeti Normatíva

› Régészeti Normatíva 1

Régészeti Kézikönyv

› Régészeti Kézikönyv (vitaanyag)

Régészet 2000

› Magyar régészet az ezredfordulón, Budapest 2003
› Hungarian Archaeology at the turn of the Millennium, Budapest 2003

Irodalom:

<http://www.regesztet.org.hu/>

3. Természettudományos vizsgálatok

- 3.1. Bánfalvy Ferenc: Régészeti leletek *in situ* felvétele
- 3.2. Harsányi Eszter-Kurovsky Zsófia: Régészeti feltáráson előkerült falfestményeknél alkalmazható módszerek, eljárások és anyagok. A feltárástól és kiemelésétől az állagmegóvásig
- 3.3. Bakonyi Viktória: Restaurálás és műtárgyvédelem, 1. melléklet, 2. melléklet, 3. melléklet
- 3.4. Marcsik Antónia: Antropológia
- 3.5. Berendi Erzsébet: Archaeozoológia
- 3.6. Gyulai Ferenc: Archaeobotanika
- 3.7. Pető Ákos: Fitolt elemzés – terepi mintavételi módszerek a régészet szolgálatában
- 3.8. T. Biró Katalin: Ásványok és kőzetek
- 3.9. Szilágyi Veronika: Kerámia anyagvizsgálata
- 3.10. T. Biró Katalin: Talajminták
- 3.11. Molnár Ferenc: Fémvizsgálatok
- 3.12. Gryneaus András: Dendrokronológia
- 3.13. Svingor Éva, Molnár Mihály: Radiokarbon kormeghatározás
- 3.14. Márton Péter: Kellezés archeomágneses módszerrel
- 3.15. T. Biró Katalin: Statisztikai szempontok

4. Feldolgozás

- 4.1. Tani Edit: Elsődleges leletfeldolgozás
- 4.2. Kulcsár Valéria: Lettározás és tárgyleírás
- 4.3. Istvánovits Eszter, Kulcsár Valéria: Rajzok
- 4.4. Istvánovits Eszter, Kulcsár Valéria: Fényképek

5. Értelmezés, kontextusba helyezés

- 5.1. Zatykó Csilla: Tájrégészet
- 5.2. Zsidi Paula: Városi régészet, integrált kutatások
- 5.3. Torbágyi Melinda, Tóth Csaba: Numizmatika
- 5.4. Holl Balázs, Pusztai Tamás: Térinformatika a régészeti feltárásokon
- 5.5. Tóth János Attila: A Harris-mátrix
- 5.6. Fülöpp Róbert: Tírszkennek régészeti célú felhasználása

Folyóiratok

- › Régészeti folyóiratok rangsorolása

Régészeti Normatíva

- › Régészeti Normatíva 1

Régészeti Kézikönyv

- › Régészeti Kézikönyv (vitaanyag)

Régészet 2000

- › Magyar régészet az ezredfordulón, Budapest 2003
- › Hungarian Archaeology at the turn of the Millennium, Budapest 2003